

สิ่งมหัศจรรย์ใหม่ของโลก

“ภายในปี ถึง ๒ ปีนี้ ต้องทำให้คนไทยอ่านหนังสือให้มากขึ้น
เพิ่มจากผลสำรวจเดิมที่คนไทยอ่านหนังสือเพียง ๕ เล่มต่อปี
ให้เพิ่มขึ้น ๑ เท่า เป็น ๑๐ เล่มต่อปี

โดยได้วางยุทธศาสตร์ไว้ ๓ ข้อในการส่งเสริมการอ่าน คือ

๑. เพิ่มขีดความสามารถการอ่าน อ่านอย่างเข้าใจ

๒. สร้างนิสัยรักการอ่าน

๓. สร้างบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการอ่าน

ซึ่งเมื่อทำครบทั้ง ๓ ยุทธศาสตร์นี้ เชื่อว่าจะช่วยให้การอ่านของคนไทยเกิดขึ้นได้”

นั่นคือถ้อยคำที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ซึ่งดูแลรับผิดชอบงานหลัก คือระบบการศึกษาของประเทศ ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัย และจะมาเป็นโต้โผกำกับเรื่องการอ่านของชาติด้วย) กล่าวแก่สื่อมวลชนเมื่อกลางเดือนตุลาคมที่ผ่านมา

เชื่อว่าจะทำได้สำเร็จก่อน ๑ ปี คือ ‘สร้างบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการอ่าน’ เพราะรัฐบาลทุกยุคชอบและถนัดเรื่องแบบนั้น เพียงมีเงินค่าก่อสร้าง ค่าตกแต่ง ค่าซื้อเฟอร์นิเจอร์ตามแบบและรูปถ่ายที่ไปดูงานมาจากสิงคโปร์หรือประเทศรวยๆ ก็สร้างบรรยากาศได้ เรื่องทำนองนี้รัฐบาลก่อนหน้าโน้นก็เคยทำตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๗ ใช้เงินงบประมาณไปไม่รู้ว่ากี่พันล้านบาทแล้ว กระทั่งเวลาล่วงเลยไป ๕-๖ ปี ก็ยังกังขากันอยู่ว่าเหตุใดโครงการอ่านของชาติจึงถอยหลังถึงขนาดเลวลงๆ

ก็เพราะ ‘ส่งเสริมการอ่าน’ นั้นไม่ง่ายอย่างที่พูด ๆ กัน

ทำนองเดียวกับช่างวาดรูป ทุกสิ่งเรื่องเส้นเรื่องสีดูง่ายไปหมด ชั่วช่วยมือพลิก-นิ้วก็ได้ผลงานศิลปะมาชิ้นหนึ่ง แต่ให้คนวาดรูปไม่เป็นมานั่งละเลง ต่อให้ขนิสี มาเป็นคันรถ ยกกระดานมาเป็นคัน เอาดินสอด่านมานับล้านแท่ง ก็วาดรูปไม่ได้ และคนวาดรูปเก่งก็เชื่อว่าต้องคิดเรื่องอ่านหนังสือได้ทะลุปรุโปร่งก็หาไม่ เพราะการอ่านหนังสือ โดยเฉพาะการอ่านของชาตินั้น ย่อมไม่เหมือนสอนลูกให้พูดอวดใครต่อใครว่า ‘หนูรักการอ่าน’

ด้วยเหตุที่มีคำถามต่อเนื่องเกี่ยวพันอยู่มากมายนับร้อยนับพันประการ เช่น ที่พูด

เคยมีใครในสังคมหนังสือของไทย
พยายามศึกษาว่า
เหตุใด กฎหมายบางประเทศ
จึงคิดละเอียดอ่อนถึงขั้น
‘ห้ามลดราคาหนังสือใหม่
ภายในเวลา ๑ ปี’

กันว่า ‘รักการอ่าน’ นั้น อ่านอะไร---ผู้จะรับผิดชอบเรื่องการอ่านต้องมีสติอยู่ในมือว่า กลุ่มหนังสือขายดีขณะนี้คือหนังสือแนวไหน จำหน่ายเดือนละเท่าใด หนังสือประเภท มีสาระแก่นสารเสริมความคิดและสติปัญญา จำนวนพิมพ์ครั้งละเท่าใด ขายได้ปีละกี่เล่ม และมีสถิติจากหน่วยงานที่รัฐมนตรีฯ อ้างถึงการสำรวจหรือไม่ว่า หนังสือ ๕ เล่ม ที่คนไทย อ่านนั้นเป็นหนังสือประเภทใด ศึกษาวิเคราะห์กันบ้างไหมว่า สถิติของประเภทหนังสือ ตามข้อเท็จจริง และการยึดครองแผงของหนังสือบางประเภท ถือเป็นวิกฤติการณ์ การเรียนรู้และสติปัญญาของชาติ หรือไม่ แล้วคิดอ่านจะทำอะไรบ้าง

ถ้าคนไทยอ่านหนังสือปีละ ๕ เล่ม หากเป็นประเภทมีเนื้อหาสาระแก่นสาร เพียงเท่านั้นก็ช่วยพัฒนาชาติได้ แต่ถึงแม้จะส่งเสริมการอ่านเป็นปีละ ๑๐ เล่ม หรือ ๑๐๐ เล่ม ทว่า มาตรฐานการอ่านอยู่ในระดับต่ำสุดได้ศูนย์ คืออ่านกันเฉพาะโรมานซ์ นวนิยายตบจูบ-ตบจูบ ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาจนกระทั่งแก่ชรา เลือกอ่านเพียงหนังสือ ที่ดูเหมือนมีสาระประเภทเห็นเปลือกไม่เห็นแก่น หรือที่ปอกเปลือกย่อยเนื้อให้เสร็จ เหลือแต่ความคิดสำเร็จรูปป้อนให้จนสมองแทบไม่ต้องใช้งานเลย หรือจำพวกส่งเสริมแต่ ความมั่งง่ายเห็นแก่ตัวหรือเปล่า

คำว่า ‘สร้างนิสัยรักการอ่าน’ ก็ดูเหมือนจะอ้างกันพร่ำเพรื่อ ไม่มีคนชาติใดเลย แม้ประเทศที่การพิมพ์และการอ่านหนังสือเป็นเสมือนลมหายใจมาแต่โบราณ จนประเทศ สมัยใหม่ที่อ่านหนังสือกันดูอาหารมื้อหลัก ที่จะกล่าวถ้อยคำว่า ‘รักการอ่าน’ แต่คนไทย ซึ่งอ่านหนังสือกันไม่กี่เล่มกลับชอบอ้าง และความรู้สึก ‘รักการอ่าน’ นั้นเอง เป็นสิ่ง บั่นทอนการพัฒนาการอ่านจริงๆ เพราะหลงเข้าใจผิดคิดว่าตนอ่านมากเสียแล้ว

‘นิสัยชอบอ่านหนังสือ’ พอจะพูดได้ สร้างได้ แต่ ‘รักการอ่าน’ นั้น ไม่ใช่เรื่องที่จะสร้างกันง่ายๆ

การสร้างนิสัยให้ชอบอ่านหนังสือ ต้องเป็นนโยบายนับชั่วอายุคน เพราะเพียง พันวัยประถมหรือมัธยม ก็ดูเหมือนจะสายเสียแล้วที่จะฝึกให้ชอบอ่าน---ความจริง ข้อนี้เชื่อมโยงไปถึงการลงทุนส่งเสริมการอ่านในกลุ่มคนอายุมาก ในทางปฏิบัติย่อมเป็น ผลสำเร็จจริงยาก นอกจากจะสูญเงินงบประมาณเปล่าๆ

สำหรับกระทรวงศึกษาธิการ ควรจะพิจารณาว่า การรับภาระส่งเสริมการอ่าน แบบเหวี่ยงแหในทะเลสาบใหญ่ ลึกและกว้าง (คนหาปลาอาจจมน้ำตายเสียก่อนได้ปลา ตัวแรก) กับการมุ่งเป้าหมายเริ่มในกลุ่มเด็กวัยอนุบาล ประถมและมัธยม ทุกระดับ ชนชั้น (โดยเฉพาะชนบท ต่างจังหวัด ห่างไกลตลาดหนังสือและห้องสมุดดี ๆ) รวมทั้ง ระดับอุดมศึกษา และครูอาจารย์ในสถานและสถาบันการศึกษาแต่ละระดับ ระยะเวลา หวังผล ๑๕ - ๒๐ ปี อย่างมีระบบ แบบแผน จริงจัง เข้าใจ และกระทำตาม อำนาจหน้าที่ ของตนให้สมบูรณ์ครบถ้วน กล่าวคือ จัดระบบการอ่านในสถานศึกษาให้เข้มแข็งถูกต้อง จะดีกว่าหรือไม่

เพราะเมื่อเริ่มศักราชใหม่อีก ๑๕ - ๒๐ ปี ข้างหน้า เท่ากับว่าประชากรไทย อายุแรกเกิดถึง ๓๐ - ๓๕ ปี มากกว่า ๗๐ เปอร์เซ็นต์ จะมีนิสัยชอบอ่านหนังสือ ผลผลิตรุ่นแรกแห่งการรณรงค์นี้เริ่มมีทายาท เมื่อนั้นจะนำวิธีการที่ชื่นชมกันว่าดี คือ หนังสือเล่มแรก (Book Start) มาใช้ก็ได้ ด้วยว่าพ่อแม่ทุกคนพร้อมจะสอนอ่านให้ลูก กันหมดแล้ว ไม่ต้องวิตกวิจารณ์ว่า แม่อ่านหนังสือไม่ออกจะเริ่มอ่านให้ลูกฟังได้อย่างไร

แต่ดูเหมือนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไม่ค่อยถนัดคิดเรื่องเกี่ยวกับ กระทรวงฯ นี้ ดั่งปรากฏในข่าวว่า

นายจุนทร์ กล่าวต่อว่า “สำหรับหนังสือที่น่าอ่าน ๖ เรื่องสำหรับเด็ก และเยาวชนไทย ตามพระราชวิจารณ์ในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ได้ทรงพระกรุณาพระราชทานมายังกระทรวงศึกษาธิการ อันประกอบไปด้วย พระอภัยมณี รามเกียรติ์ นิทานชาดก อิเหนา พระราชนิพนธ์สิบสองเดือน และกาพย์เห่เรือเจ้าฟ้ากุ้ง (เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร) นั้น ศธ.จะมอบให้ห้องสมุดในสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้องสมุด ๓ ดี และขอความร่วมมือไปยังหอสมุดประชาชนทั่วประเทศ จัดหาหนังสือดังกล่าวมาเผยแพร่ให้แก่เยาวชน และประชาชนทุกคนได้อ่าน”

ด้วยเหตุที่บทประพันธ์ดังกล่าวเคยเป็นหนังสือเรียนภาคบังคับสำหรับเด็กชั้นประถมและมัธยม---สิ่งที่รัฐมนตรีควรทำเบื้องต้นแรกตามหน้าที่รับผิดชอบก่อนแถลงข่าวคือ ตรวจสอบว่าบทประพันธ์เหล่านั้นยังเป็นแบบเรียนอยู่หรือไม่ หากมันหายไปจากสารบบแล้ว ก็ต้องนำกลับมา ก่อนจะพูดว่า ขอความร่วมมือไปยังหอสมุดประชาชนทั่วประเทศ จัดหาหนังสือดังกล่าวมาเผยแพร่ให้แก่เยาวชนและประชาชนทุกคน เพราะถ้ายังเป็นแบบเรียนอยู่ สิ่ง que แสดงต่อสาธารณะก็จะกลายเป็น ข้อมูลไม่ถูกต้อง ซึ่งบางทีก็ถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ เพราะนั่นคือเรื่องของระบบการศึกษาโดยตรง ในบางประเทศถึงขั้นหาเก้าอี้หัก หรือมีมรยาตต้องลุกจากเก้าอี้แต่โดยดีแล้วไ้่งงาม ๆ

การจัดหาหนังสือ ประเภทร้อยกรองโดยเฉพาะวรรณคดีนั้น มีกระบวนการซับซ้อนเกินกว่าห้องสมุดประชาชนเมืองไทยแห่งใดจะจัดการได้ (แม้บริษัทสำนักพิมพ์ใหญ่ ๆ ก็ไม่พิมพ์หนังสือประเภทนี้กันแล้วในปัจจุบัน) ต้องเป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษานั้นเอง เพราะหนังสือเหล่านั้นคือแบบเรียน และไม่ควรมีใครถอดออกด้วย นั่นเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งของการศึกษาแห่งชาติเท่านั้น

คำถามอีกข้อหนึ่ง ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอ้างถึงว่า ‘ผลสำรวจเดิมที่คนไทยอ่านหนังสือเพียง ๕ เล่ม ต่อปี’ นั้น เป็นผลสำรวจจากหน่วยงานใด

สถิติการอ่าน ๕ เล่มนี้ เป็นสิ่งสำคัญมาก---หากผลสำรวจนั้นมาจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) หรือสำนักงานสถิติแห่งชาติ ย่อมต่างจากผลสำรวจของโพลในรอบเดือนซึ่งมหาวิทยาลัยบางแห่งทำกัน หรือสถิติของสมาคมผู้จัดพิมพ์และจำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทยนำมาแสดงก่อนเปิดงานสัปดาห์ขายหนังสือ

ผู้รับผิดชอบเรื่องการอ่านของชาติ จะต้องรู้ว่า ตัวเลขการอ่านหนังสือปีละ ๕ เล่ม เป็นการสุ่มสำรวจเฉพาะกลุ่ม หรือรวบรวมข้อมูลทางสถิติกันแน่ เพราะไม่น่าเชื่อว่าสถิติแท้จริงคนไทยจะอ่านหนังสือถึงปีละ ๕ เล่ม หากย้อนกลับไปพิจารณาตัวเลขล่าสุดของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ก็ปรากฏเพียงว่า มีผู้อ่านหนังสือร้อยละเท่าใดของประชากร แต่ไม่มีแม้สักแห่งระบุว่าคนไทยอ่านหนังสือปีละกี่เล่ม

การอ้างแบบเหมาจ่ายตัวเลขการอ่านปีละ ๕ เล่ม สำหรับคนไทย (ทั้งๆที่ความจริงไม่มากขนาดนั้น) ย่อมทำให้เป้าหมายผลักดันการอ่านมากถึงปีละ ๑๐ เล่ม ยิ่งเป็นไปได้ยาก นอกจากตัวเลขนั้นเป็นของหน่วยงานอื่นที่มีไซ้สำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งหลักสากลไม่รับรองไม่เชื่อถือ และยังตั้งเป้าหมายระยะเวลาไว้เพียง ๑-๒ ปี ก็ยิ่งน่าตะลึง!! จนต้องกล่าวถึง

เพราะการรณรงค์การอ่านนั้น แม้ในประเทศที่เจริญรุ่งเรืองด้านหนังสือ (ที่พิมพ์บนกระดาษเย็บเล่มสีบมาจนปัจจุบัน) เน้นนานกว่า ๕๐๐ ปี เช่นประเทศสเปน ก็มีสถิติการรณรงค์เป็นผลสำเร็จเพียงไม่กี่เปอร์เซ็นต์ในรอบทศวรรษ คือ สถิติในค.ศ.๒๐๐๐ ปรากฏว่า คนสเปนอ่านหนังสือทุกวันรวมทั้งกลุ่มที่อ่านสัปดาห์ละ ๑-๒ ครั้ง ร้อยละ

ผู้รับผิดชอบ

เรื่องการอ่านของชาติ

จะต้องรู้ว่า

ตัวเลขการอ่านหนังสือ

ปีละ ๕ เล่ม

เป็นการสุ่มสำรวจเฉพาะกลุ่ม

หรือรวบรวมข้อมูลทางสถิติกันแน่

เพราะไม่น่าเชื่อว่า

สถิติแท้จริง

คนไทยจะอ่านหนังสือ

ถึงปีละ ๕ เล่ม

คนไทยซึ่งอ่านหนังสือกันไม่กี่เล่ม
กลับชอบอ้าง
และความรู้สึก ‘รักการอ่าน’
นั่นเอง เป็นสิ่งบั่นทอน
การพัฒนาการอ่านจริงๆ
เพราะหลงเข้าใจผิดคิดว่า
ตนอ่านมากเสียแล้ว

๓๖ การรณรงค์ให้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๔๑ คือเพิ่ม ๕ เปอร์เซ็นต์ได้ ต้องใช้เวลาถึง ๗ ปี ตัวเลขนี้ยืนยันด้วยสถิติของหอสมุดแห่งชาติและห้องสมุดทั่วประเทศว่า นับแต่ปี ๒๐๐๑ - ๒๐๐๕ คนสเปนยืมหนังสือเพิ่มขึ้นจาก ๓๑.๗ ล้านหน่วย เป็น ๔๕.๔ ล้านหน่วย (รวมหนังสือ ซีดี วิดีทัศน์ ฯลฯ) ในรอบ ๕ ปี การยืมหนังสือเพิ่มขึ้น เพียง ๑๗.๗ เปอร์เซ็นต์

การเพิ่มสถิติการอ่าน ยังเกี่ยวข้องกับสิ่งอื่นๆ อีกมาก เช่น ถ้าจะเพิ่มสถิติในโรงเรียนเป็นสองเท่า เคยคิดหรือไม่ว่าหากบริหารการอ่านหรือจัดห้องสมุดแบบเดิม รัฐบาลต้องเพิ่มหนังสือหรืองบประมาณมากขึ้นเท่าใด ตัวเลขจากกระทรวงศึกษาธิการ ใน พ.ศ. ๒๕๔๖ ระบุว่า

“งบประมาณที่ สปช. ได้รับปีละ ๒๐๐ กว่าล้านบาท ถือว่าน้อยหากจะเทียบกับนักเรียนที่มีอยู่ประมาณ ๖ ล้านคน (โรงเรียนในสังกัด สปช. มีอยู่ ๓๐,๒๘๘ โรงเรียน) --- งบประมาณที่ได้รับจัดสรรต่อปี จะแบ่งเป็นโรงเรียนขนาด ๑ มีนักเรียน ๑๒๐ คน ได้รับงบฯ จัดซื้อหนังสือ ๓,๐๐๐ บาท โรงเรียนขนาด ๒ นักเรียน ๑๒๑-๓๐๐ คน ได้รับงบฯ ๔,๐๐๐ บาท โรงเรียนขนาด ๓ นักเรียน ๓๐๑-๖๐๐ คน ได้รับงบฯ ๕,๐๐๐ บาท โรงเรียนขนาด ๔ นักเรียน ๖๐๑-๙๐๐ คน ได้รับงบฯ ๖,๐๐๐ บาท โรงเรียนขนาด ๕ นักเรียน ๙๐๑-๑,๒๐๐ คน ได้รับงบฯ ๗,๐๐๐ บาท โรงเรียนขนาด ๖ นักเรียน ๑,๒๐๑-๑,๕๐๐ คน ได้รับงบฯ ๘,๐๐๐ บาท โรงเรียนขนาด ๗ นักเรียน ๑,๕๐๑-๑,๘๐๐ คน ได้รับงบฯ ๙,๐๐๐ บาท ส่วนโรงเรียนขยายโอกาสจะได้รับงบฯ เพิ่มอีกแห่งละ ๑,๒๐๐ บาท --- อัตราส่วนหนังสือ ๕ เล่ม ต่อนักเรียน ถือเป็นกลุ่มที่ขาดแคลนหนังสือและเป็นจำนวนโรงเรียนที่มาก ประมาณ ๑๘,๐๐๐ กว่าโรง ส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีอยู่ ๒๐,๐๐๐ กว่าโรง ซึ่งเป้าหมายที่ สปช. ตั้งไว้ อัตราส่วนจะต้องอยู่ที่ระดับ ๑๐ เล่ม ต่อนักเรียน ไม่ทราบว่าจะต้องใช้เวลาอีกนานเท่าไร” : หัวหน้ากองส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๖

ตัวเลขข้างต้นนี้ เคยแสดงให้เห็นว่า ถ้าโรงเรียนยังได้รับงบประมาณเท่าเดิม บริหารการอ่านและจัดห้องสมุดแบบเดิม ขณะที่เป้าหมายให้เด็กมีโอกาสอ่านหนังสือคนละ ๑๐ เล่มในแต่ละปีนั้น ต้องใช้เวลาถึง ๑๐๐ ปี นอกจากจะมึงงบประมาณเพิ่มขึ้น มหาศาล หรือหาวิธีบริหารการอ่านแบบใหม่ คือ ‘สร้างระบบ’

ในยุคปัจจุบัน โรงเรียนแต่ละแห่งบริหารงบประมาณเอง ถ้าผู้บริหารโรงเรียนใดใส่ใจ ห้องสมุดและจัดระบบการอ่านได้ดี ก็ดีไป แต่หากผู้บริหารไม่ยอมเจียดงบประมาณให้สิ่งที่นิยมทำก็คือ ขอรับบริจาค --- การบริจาคหนังสือแก่โรงเรียนนั้น ระบบหนังสือของบางประเทศระบุให้เป็นสิ่งต้องห้าม เพราะอาจเกิดผลเสียมากกว่าผลดี เช่นเดียวกับที่ไม่เคยมีใครในสังคมหนังสือของไทยพยายามศึกษาว่า เหตุใด กฎหมายบางประเทศจึงคิดละเอียดอ่อนถึงขั้น ‘ห้ามลดราคาหนังสือใหม่ ภายในเวลา ๑ ปี’

คำตอบง่าย ๆ ก็คือ เพื่อให้ร้านหนังสือเล็กๆ แข่งขันกับร้านใหญ่ๆ ได้ เมื่อมีกติกาให้ขายหนังสือใหม่ราคาเดียวกัน ผู้อ่านย่อมเลือกซื้อหนังสือจากร้านใกล้บ้านมากกว่าจะไปร้านใหญ่ซึ่งต้องเสียค่าเดินทางเพราะอยู่ไกล และเมื่อร้านหนังสือเล็กๆ อยู่ได้ คนในชุมชนก็มีร้านหนังสือของตนที่เปรียบเสมือน ‘ห้องสมุดกลางๆ’ ใกล้บ้านด้วย กฎหมายทำนองนั้นทำให้กลไกการพัฒนาการอ่านเกิดขึ้นอัตโนมัติอย่างแยบยล และเกื้อกูลกัน อีกทั้งประหยัดงบประมาณได้ไม่น้อย ตามหลักการที่ว่า พื้นที่ใดมีร้านหนังสือ

แพร่หลายทั่วถึงมาก ห้องสมุดจะลดจำนวนลงก็ได้

เช่นเดียวกับการวิจัย ‘ระบบหนังสือหมุนเวียน’ ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของประเทศไทยที่ดำเนินงานโดยคนกลุ่มหนึ่ง มีสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติสนับสนุน ครบปีในเดือนกันยายนนี้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นกลไกพัฒนาการอ่านพื้นฐานอย่างครบถ้วนรอบด้านแบบใหม่วิธีหนึ่งที่ได้ผล ช่วยให้เด็ก ๆ มีโอกาสอ่านหนังสือมากขึ้นถึง ๔ เท่า ด้วยงบประมาณเท่าเดิม

กระนั้นก็ตาม ไม่ว่าจะใช้วิธีอย่างไร ถ้าไม่มี ‘ระบบ’ เป็นหลักเกณฑ์ เครื่องกำหนดนำทาง และกำกับ ในที่สุดการส่งเสริมทั้งหลายจะสะเปะสะปะ มียุทธศาสตร์ก็เป็นเพียงคำกล่าวที่จะหายไปกับกาลเวลาและการเปลี่ยนแปลง สังคมและวัฒนธรรมการอ่านไม่อาจเกิดขึ้นจริงได้เลย

ความพยายามเพิ่มสถิติการอ่านของประชากรชาติใดประเทศใดก็ตาม แม้สัก ๑๐-๒๐ เปอร์เซ็นต์ในรอบ ๕ ปี (สำหรับประเทศขนาดเล็ก) และยาวนานถึง ๑๐ ปี (ในประเทศขนาดกลาง) นับเป็นเรื่องยาก ด้วยว่าการอ่านนั้นประกอบด้วยกลไกเกี่ยวข้องซับซ้อนหลากหลาย

แต่รัฐมนตรีของประเทศไทยประกาศจะเพิ่มสถิติการอ่านถึง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ในเวลาเพียง ๑-๒ ปี

ถ้าทำสำเร็จ ชื่อประเทศไทยจะได้บันทึกในสถาบันสถิติโลกทุกสำนัก มิต้องสงสัย และขอให้เชื่อเถิด สถาบันที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและความรู้ว่าเป็นเลิศทุกแห่งจะยกย่องชมเชย เทิดทูนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทยให้เป็นรัฐบุรุษแห่งโลกทีเดียว และ ‘การอ่านของไทย’ จะได้ชื่อว่า เป็น ‘สิ่งมหัศจรรย์ใหม่ของโลก’ ตลอดกาล

พิมพ์ครั้งแรก หนังสือพิมพ์โพสทูเดย์
ฉบับวันพฤหัสบดีที่ ๕ - ศุกร์ที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒